

Република Српска
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
Сенат Универзитета

Број: 02/04-3.2881-44/12
Дана, 25.10.2012. године

На основу члана 77. и 94. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11 и 84/12) и члана 33. Статута Универзитета, Сенат Универзитета у Бањој Луци, на 7. сједници одржаној 25.10.2012. године, д о н о с и

О Д Л У К У

1. **Др Божо Важић** бира се у звање ванредног професора за ужу научну област Сточарство, на наставним предметима: Биолошке основе сточарске производње, Говедарство, Овчарство и козарство, Пројектовање у сточарској производњи, Производни системи и технике гајења животиња и Очување аутохтоних раса по врстама домаћих животиња, на период од шест година.
2. Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Образложење

Универзитет у Бањој Луци на приједлог Наставно-научног вијећа Пољопривредног факултета расписао је дана 27.06.2012. године Конкурс за избор наставника и Исправку дијела Конкурса 11.07.2012. године за ужу научну област Сточарство, на наставним предметима: Биолошке основе сточарске производње, Говедарство, Овчарство и козарство, Пројектовање у сточарској производњи, Производни системи и технике гајења животиња и Очување аутохтоних раса по врстама домаћих животиња.

На расписан Конкурс пријавио се један кандидат и то др Божо Важић.

Наставно-научно вијеће Пољопривредног факултета на сједници одржаној 17.07.2012. године образовало је Комисију за писање извјештаја за избор наставника у одређено звање. Комисија је припремила писмени извјештај, предложила да се изврши избор као у диспозитиву ове Одлуке и исти доставила Наставно-научном вијећу Пољопривредног факултета на разматрање и одлучивање.

Наставно-научно вијеће Пољопривредног факултета у Бањој Луци на сједници одржаној 04.10.2012. године констатовало је да др Божо Важић испуњава у цјелости услове и утврдило приједлог да се др Божо Важић бира у звање ванредног професора за ужу научну област Сточарство, на наставним предметима: Биолошке основе сточарске производње, Говедарство, Овчарство и козарство, Пројектовање у сточарској производњи, Производни системи и технике гајења животиња и Очување аутохтоних раса по врстама домаћих животиња, на период од шест година и исти доставило Сенату Универзитета у Бањој Луци ради даљег поступка.

Сенат Универзитета је на 7. сједници одржаној 25.10.2012. године утврдио да је утврђени приједлог из претходног става у складу са одредбама Закона о високом образовању.

Сагласно члану 77. Закона о високом образовању, одлучено је као у диспозитиву ове Одлуке.

ПРАВНА ПОУКА: Против ове Одлуке може се поднијети захтјев за преиспитивање Сенату Универзитета у Бањој Луци у року од 15 дана од дана пријема исте.

БК, БК, ЂМ/БК

ДОСТАВЉЕНО:

1. Именованом,
2. Пољопривредном факултету,
3. Досије радника,
4. а/а.

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ СЕНАТА
РЕКТОР

Проф. др Станко Станић

Универзитет у Бањалуци
ПОЉОПРИВРЕДНИ ФАКУЛТЕТ

University of Banjaluka, Faculty of Agriculture

тел: +387 51 312 390

факс: +387 51 312 580 E-mail: agrobl@blic.net

78000 Бањалука, Булевар војводе Петра Бојовића 1А, РС БИХ

Број: 10/3.3003-49-3/12
Бањалука, 04. 10. 2012.

ПРИМЉЕНО:	12-10-2012
ОРГ. ЈЕД.	БРОЈ
02/04-3	2881-9/12

На основу члана 94. Закона о високом образовању ("Службени гласник РС" број:73/10) и члана 139. став 10. Статута Универзитета у Бањој Луци, Наставно-научно вијеће Пољопривредног факултета, на 49. сједници одржаној 04. 10. 2012. године, **донијело је**

ОДЛУКУ

- Предлаже се Сенату Универзитета у Бањој Луци да **др Божу Важића** изабере у звање **ванредног професора** (избор у више звање) на ужу научну **Сточарство** на наставне предмете: *Биолошке основе сточарске производње, Говедарство, Овчарство и козарство, Пројектовање у сточарској производњи, Производни системи и технике гајења животиња и Очување аутохтоних раса по врстама домаћих животиња*, на вријеме од шест година.
- Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Универзитет у Бањој Луци расписао је дана 27. јуна 2012. године Конкурс и изврши исправку дијела Конкурса 11. 07. 2012. године, за избор наставника на ужу научну област **Сточарство** на наставне предмете: *Биолошке основе сточарске производње, Говедарство, Овчарство и козарство, Пројектовање у сточарској производњи, Производни системи и технике гајења животиња и Очување аутохтоних раса по врстама домаћих животиња*.

На расписани Конкурс пријавио се један кандидата, и то: **др Божо Важић**.

Одлуком Наставно-научног вијећа Пољопривредног факулта Универзитета у Бањој Луци број:10/3.2065-47-2/12 од 17. 07. 2012. године, образована је Комисија за писање извјештаја за избор наставника у одређено звање. Комисија је припремила писмени извјештај, предложила да се изврши избор као у диспозитиву ове Одлуке и исти доставила на разматрање и одлучивање.

Наставно-научно вијеће Пољопривредног факултета у Бањалуци на 49. сједници одржаној 04. 10. 2012. године утврдило је да кандидат др Божо Важић испуњава у цјелости услове за избор и предложило Сенату Универзитета да се др Божу Важића изабере у звање *ванредног професора* на ужу научну област **Сточарство** на наставне предмете: *Биолошке основе сточарске производње, Говедарство, Овчарство и козарство, Пројектовање у сточарској производњи, Производни системи и технике гајења животиња и Очување аутохтоних раса по врстама домаћих животиња*, на вријеме од шест година.

Ова Одлука доставља се Сенату Универзитета у Бањој Луци ради избора др Боже Важића у звање наставника.

Саставни дио ове Одлуке је Извјештај Комисије за писање извјештаја.

ДОСТАВЉЕНО:

- Сенату Универзитета,
- а/а - 2х

ПРЕДСЈЕДНИК

Наставно-научног вијећа
Др др. Александар Остојић

КОМИСИЈА у саставу:

1. Др Милан Крајиновић, редовни професор, Пољопривредни факултет, Универзитет у Новом Саду, ужа научна област Сточарство, предсједник Комисије;
2. Др Мила Савић, редовни професор, Факултет ветеринарске медицине, Универзитета у Београду, ужа научна област Сточарство, члан Комисије;
3. Др Драган Гламочић, редовни професор, Пољопривредни факултет, Универзитет у Новом Саду, ужа научна област Сточарство, члан Комисије.

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ФАКУЛТЕТА И
СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ**

Одлуком наставно-научног вијећа Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци број: 10/3.2065-47-2/12 од 17. 07. 2012. године, именовани смо у Комисију за разматрање конкурсног материјала и писање Извјештаја за избор у академско звање, по расписаном Конкурсу објављеном у дневном листу "Глас Српске" од 27. 06. 2012. године и исправке дијела Конкурса објављене у дневном листу "Глас Српске" од 11. 07. 2012. године за избор наставника на ужу научну област: **Сточарство** на наставне предмете: Биолошке основе сточарске производње, Говедарство, Овчарство и козарство, Пројектовање у сточарској производњи, Производни системи и техника гајења животиња и Очување аутохтоних раса по врстама домаћих животиња.

У складу са чланом II наведене Одлуке, Комисија у предложеном саставу подноси Наставно-научном вијећу Пољопривредног факултета и Сенату Универзитета у Бањој Луци, на даљи поступак

**ИЗВЈЕШТАЈ
О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА**

I ПОДАЦИ О КОНКУРСУ

Конкурс објављен: 27. 06. 2012. год., исправке дијела Конкурса објављене 11. 07. 2012. год.;
Ужа научна област: Сточарство;
Научна област: Пољопривредне науке;
Назив факултета: Пољопривредни факултет Универзитета у Бањој Луци;
Број кандидата који се бирају: 1 (један);
Број пријављених кандидата: 1 (један).

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТ

1. Основни биографски подаци

Име, средње име и презиме:

Божо (Стојан) Важић

Датум и мјесто рођења:

08. 10. 1962, Томиславград (Дувно)

Уставнова у којима је био запослен

Универзитет у Бањој Луци, Пољопривредни факултет (1994. год. до данас)

Звање/ратно мјесто:

1994.-2002. године асистент на предмету: Опште сточарство;

2002.-2006. године виши асистент на предметима Опште сточарство и Гајење преживара;

2006.- до данас, доцент на предметима Опште сточарство, Биолошке основе сточарске производње, Гајење преживара, Говедарство, Овчарство и козарство, Генетика и оплемењивање животиња и Пројектовање у сточарској производњи, предмети припадају ужој научној области Сточарство;

2007.-2008. година продекан за научно-истраживачки рад Пољопривредног факултета;

2008.- до данас проректор за научно-истраживачки рад и развој Универзитета на којој дужности се и сада налази;

Научна област:

Пољопривредне науке.

2. Биографија, дипломе и звања

Основне студије

Назив институције: Пољопривредни факултет Универзитета у Сарајеву;

Мјесто и година завршетка: Сарајево, 1988. године;

Постдипломске студије

Назив институције: Пољопривредни факултет Универзитета у Новом Саду;

Мјесто и година завршетка: Нови Сад, 2002. године

Назив магистарског рада: "Морфолошке и производне карактеристике дупског соја праменке у условима екстензивне исхране";

Ужа научна/умјетничка област: Сточарство

Докторат

Назив институције: Пољопривредни факултет Универзитета у Бањој Луци;
Мјесто и година завршетка: Бања Лука, 2006. године;
Назив дисертације: "Морфометријска и генетска карактеризација сојева праменке средње Босне";
Ужа научна/умјетничка област: Сточарство.

Предходни избори у наставна и научна звања (институције, звање и период)

Пољопривредни факултет, Универзитета у Бањој Луци;
1994.-2002. године, асистент на предмету: Опште сточарство;
2002.-2006. године виши асистент на предметима Опште сточарство и Гајење преживара;
2006.- до данас, доцент на предметима Опште сточарство, Биолошке основе сточарске производње, Гајење преживара, Говедарство, Овчарство и козарство, Генетика и оплемењивање животиња и Пројектовање у сточарској производњи, ужа научна област Сточарство.

3. Научна/ умјетничка дјелатност кандидата

3.1 Радови објављени прије избора у звање вишег асистента

3.1.1 Прегледни радови у часопису националног значаја или поглавље у монографији истог ранга.....8 бодова

3.1.1.1. Крајиновић, М., Надаждин, М., Јовановић, Р., Ћинкулов Мирјана, **Важић, Б.**: Стање и могућности развоја сточарске производње у Републици Српској, Агрознање, бр. 2, стр 12-23, Бања Лука, 2001.

3.1.2. Оригинални научни радови у часопису националног значаја.....5 бодова

3.1.2.1. Вегара, М., **Важић, Б.**, Диздаревић, Ф., Муратовић, С., Хасковић, Е., Дурмић, А., Мухамедагић, С.: Генетски полиморфизам хемоглобина код дупског соја праменке. Савремена пољопривреда, бр. 3-4, стр. 59-62, Нови Сад, 2001.;

3.1.2.2. Диздаревић, Ф., Муратовић, С., **Важић, Б.**, Михамедагић, С., Бибер Алмира: Стање и перспективе развоја коњарства у Босни и Херцеговини. Савремена пољопривреда, бр. 3-4, стр. 305-307, Нови Сад, 2001.;

3.1.2.3. Диздаревић, Ф., Вегара, М., Хамамџић, М., **Важић, Б.**, Адиловић, С.: Екстеријерне и типолошке карактеристике коња на подручју цазинске крајине. Савремена пољопривреда, бр. 3-4 стр. 309-313, Нови Сад, 2001.;

3.1.2.4. Дринић Миланка, **Важић, Б.**, Јовановић Р., Гламочић, Д.: Поређење различитих енергетских система за предвиђање енергетских потреба у исхрани крава музара, Агрознање, бр. 2, стр. 34-43, Бања Лука, 2001.

3.2 Радови објављени након избора у звање вишег асистента

3.2.1. Прегледни радови у часопису националног значаја или поглавље у монографији истог ранга.....8 бодова

3.2.1.1. Микавица, Д., Савић, Н., **Важих, Б.**, Драгојла Вуковић: Резултати производње дужичасте пастрмке (*Oncorhynchus mykiss* Wal.) у кавезном систему ХЕ Бочац- Бања Лука. Савремена пољопривреда, бр. 3-4 стр. 401-404, Нови Сад, 2002.;

3.2.2.Оригинални научни радови у часопису националног значаја.....5 бодова

3.2.2.1. **Важих, Б.**, Миланка Дринић: Ниво Zn у сијену црвене дјетелине, жутог звјездана и луперке са смеђе-долинског земљишта и улога у организму животиња. Агрознање, бр. 3, стр 173-183, Бања Лука, 2002.;

3.2.2.2. **Важих, Б.**, Миланка Дринић, Матаругић, Д., Марковић, З.: Производња млијека и садржај млијечне масти код оваца дупске праменке у музном периоду лактације. Агрознање, бр 2, стр. 246-258, Бања Лука, 2003.;

3.2.2.3. **Важих, Б.**, Касагић, Д., Миланка Дринић, Матаругић, Д., Марковић, З.: Производња млијека код контролисаних стада сименталске расе говеда у Републици Српској. Агрознање, бр. 2, стр 107-114, Бања Лука, 2005.;

3.2.2.4. **Важих, Б.** Миланка Дринић, Матаругић, Д., Касагић, Д., Александра Шепа: Карактеристике производње млијека код сименталца, редхолштајна и норвешког говечета у сјеверном дијелу Републике Српске. Агрознање, бр. 4, стр. 21-29, Бања Лука, 2005.

Укупан број бодова 56

3.3 Радови објављени после последњег избора

3.3.1. Прегледни радови у часопису националног значаја или поглавље у монографији истог ранга.....8 бодова

3.3.3.1. Мићић, Н., Гордана Ђурић, **Важих, Б.**: Биометрика и експериментална статистика. Агрознање, вол 10, бр. 3, стр. 3-16, Бања Лука, 2009.

Биометрика је приликом свог настанка (Galton, 1901) дефинисана као наука која треба да се бави применом математичко-статистичких метода у биолошким наукама. Крајем века у коме је и настала, биометрика се нашла на раскршћу између математичко-статистичких метода и експерименталних и инструменталних метода које су у истом периоду направиле значајне искорак у биолошким истраживањима. Данас, међутим, статистичари не показују велики интерес да прате напредак биолошких наука, а истраживачи у биолошким наукама, закупањени новим експерименталним методама и техникама, прибегавају математичко-статистичким методама само са циљем сигурне потврде добијених експерименталних резултата. Тако, једноставно, можемо видети да у свим статистичким уџбеницима, стручним приказима и научним књигама из статистике,

на нашем језику, али и у окружењу, није дат нити је дискутован, ни један примјер у коме се јављају статистички значајни интеракцијски ефекти у факторијалним анализама варијансе, а да не помињемо АММ^а, GGE^б, и РСА^с модел анализе интеракцијских ефеката у мултиваријационој варијанси (8, 7). Истовремено у истом окружењу, у биолошким истраживањима направљена су бројна погрешна уопштавања или донети потпуно погрешни и бесмислени закључци који су потврђени обимним математичко-статистичким истраживањима, а да притом није забележена ни једна једина реакција статистичара на евидентно погрешно коришћење ових метода. На основу изнетих констатација можемо закључити да биометрика данас неминовно захтева другачији приступ и одговорност свих оних који се баве сваким појединим сегментима ове интердисциплинарне науке.

Биометрика, као научна дисциплина у основи подразумева интегрални приступ, математичко-статистичке, експерименталне и свих других метода и технике, као и њихову интеракцију са сваким појединачним фактором у реализацији истраживања, а све са циљем омогућавања истинског разматрања резултата експерименталног рада у биолошким, односно, пољопривредним наукама.

3.3.2. Оригинални научни рад у водећем часопису међународног значаја.....10 бодова

3.3.2.1. M. Ćinkulov, Z. Popovski, K. Porce, B. Tanaskovski, A. Hodžić, H. Bytyqi, H. Mehmeti, V. Margeta, R. Djedovic, A. Hoda, R. Trailović, M. Brka, B. Marković, **V. Važić**, M. Vegara, I. Olsaker & J. Kantanen: Genetic diversity and structure of the West Balkan Pramenka sheep types as revealed by microsatellite and mitochondrial DNA analysis. *J. Anim. Breed. Genet* 125 (2008) 417-426

На региону Балкана развијено је неколико различитих фенотипова праменке, прилагађених различитим еколошким и друштвено-културним условима. Истраживањем је обухваћено седам сојева праменки са различитих дијелова западног Балкана. Генотипизација је рађена на основу 15 микросателитских маркера и митохондријалне ДНК (mtDNA), а резултати су коришћени за процјену генетичке варијације унутар и између популација, као и за оцјену генетичке структуре популације праменке. Средња очекивана хетерозиготност и алелно богатство за коришћене микросателитске локусе се кретала од 0,78 до 0,79. Bayesian статистички метод за процјену скривене генетичке структуре показао је да језгро највеће панмиксичне популације су формирали српски, косовски, босански, црногорски и албански сојеви. Митохондријална ДНК анализа показала је двије мт ДНК хаплогрупе, Б и А са фреквенцијама од 93,7% до 6,3%. Пронађено је укупно 60 мтДНК халотипова у поређењу 64 животиње, а средњи нуклеотидни и халотипни диверзитет кретао се од 0,013 до 0,945. Молекуларна анализа указује на то да праменке земаља западног Балкана воде своје поријекло од двије различите материнске линије домаће овце и различити фенотипови праменке указују на тенденцију формирања неколико панмиксичних популација. Такође се може закључити да овца праменка представља драгоцјен генетички ресурс.

3.3.2.2. Biljana Rogić, Lidija Tomić, **B. Važić**, M. Jelić, S. Jovanović and Mila Savić: Assessment of genetic diversity of bison cattle from Bosnia and Herzegovina using microsatellite DNA markers. Arch. Biol. Sci., Belgrade, 63 (4), 1077-1085, 2011.

У овом раду је анализиран полиморфизам 21-ог микросателита ДНК маркера у циљу процјене генетичког диверзитета буше. Анализирано је укупно 50 грла подјељених у двије групе: буша из западне Херцеговине и буша из источне Херцеговине. Укупно је пронађено 138 алела. Просјечан број алела по локусу био је 6,6. Очекивана хетерозиготност код двију популација буше била је 0,6212 и 0,6885. Остварена хетерозиготност код двију популација буше била је 0,6336 и 0,6579. Ниво диференцијације (F_{ST}) се кретао од 0,008 (ILSTS006) до 0,242 (BM1818), просјечна вриједност била је 0,112. Сви маркери, ETH152, ILSTS005 и INRA35, су се показали као веома успјешни за утврђивање генетичке диференцијације у испитиваној популацији говеда. Кластер анализе урађене су на основу DICA коефицијента генетичке сличности. Овај рад представља прву генетичку карактеризацију буше са простора Босне и Херцеговине и веома је значајан за будућа истраживања везана за очување и стратегије менаџмента за ову расу говеда.

3.3.3. Оригинални научни рад у часопису националног значаја.....5 бодова

3.3.3.1. **Važić, B.** Milanka Drinić, Krajinović, M. Biljana Rogić: The blood urea in dairy cows depending on breeding location and nutrition. Contemporary agriculture, 59 (3-4) 271-278, Novi Sad, 2010.

Уреја се синтетише у јетри на рачун амонијака и угљендиоксида, дакле на рачун производа катаболизма, насталих из разних једињења. Амонијак настао у екстрахепатичним ткивима процесима дезаминације аминикиселина преноси се до јетре у облику више спојева, од којих су најзаступљенији: глутамин и аланин. Јетра на рачун овако допремљеног амонијака, као и на рачун амонијака ослобођеног деаминацијом аминикиселина у својим ћелијама, синтетише уреју. Краве које се хране на природнији начин, остварују мању производњу млијека, показују боље репродуктивне карактеристике у цијелости у односу на краве, које се држе у интензивној производњи, што значи да се хране са избалансираним оброцима, који у појединим случајевима имају нешто повећан проценат протеина у свом саставу. Узорци крви крава који су узети са локалитета Мркоњић Града, гдје је оброк заснован у великом проценту на кабастој храни, просјечно и по фазама производње, као и сезонама исхране, садржај уреје се налази у границама физиолошке дозвољености. Садржај уреје у крви крава, гдје су заступљени комплетни оброци, на подручју Градишке просјечно се налазио на горњој физиолошкој граници, а посматрајући фазе производње најмања концентрација уреје је забиљежена у крви крава које су се налазиле у сухостају, док су у остале три фазе концентрација уреје налазила изнад дозвољеног физиолошког нивоа. Код истих крава што се тиче сезона исхране, забиљежен је енорман садржај уреје у крви за вријеме љетњег obroка. Обрадом података утврђено је да постоји статистичка разлика у садржају уреје у крви између испитиваних локалитета, док

утврђена разлика између фаза производње и интракције фаза производње и локалитета статистички нису значајне. Садржај уреје у крви крава, повезан са сезоном исхране, на оба локалитета је забиљежено да је љетњи оброк повећао садржај уреје у крви, а да је најмања концентрација у крви забиљежена за вријеме прољетног obroка. Утврђене разлике у садржају уреје у крви крава по локалитетима, сезонама и интеракцији локалитети и сезоне исхране су статистички високо значајне.

3.3.3.2. Биљана Рогић, **Важих. Б.**, Јовановић. С., Марина Стаменковић-Радак, Мила Савић, Равић, И.: Испитивање варијабилности морфометријских карактеристика буше и гатачког говечета у циљу очувања аутохтоног генома. Вет. Гласник, вол. 65, бр. 1-2, стр. 61-69, Београд, 2011.

У циљу проучавања и заштите генома аутохтоних раса говеда, извршена су испитивања варијабилности морфометријских карактеристика буше и гатачког говечета, као ретроспективна анализа развоја испитиваних популација. Истраживањима је обухваћено 97 крава и то 22 грла западнохерцеговачке буше, 24 грла источнохерцеговачке буше и 51 грло гатачког говечета. Испитиване су морфометријске мере: висина до врха гребена, дужина трупа, обим цјеванице и обим груди. Добијени подаци су статистички обрађени, а утврђивање варијабилности је вршено простом анализом варијансе са неједнаким бројем понављања. Значајност добијених разлика са три истраживана локалитета је тестирано F и t-тестом. Утврђен је значајан степен варијабилности морфолошких карактеристика унутар испитиваних популација, као и између популација. Утврђене разлике пре свега су резултат утицаја различитих природних услова и услова гајења као и удела генома алпских говеда, са којима је буша укрштана.

3.3.3.3. **Важих, Б.**, Миланка Дринић, Касагић, Д., Ербез, М., Краљ, А., Биљана Рогић: Морфометријске карактеристике гатачког говечета. Агрознање, бр. 3, вол. 8, стр. 53-60, Бања Лука, 2007.

Источна Херцеговина, што се тиче расног састава говеда, највише настањује гатачко говече. Прије доласка аустроугарске власти на овом подручју налазила се гатачка буша, која је имала скромне екстеријерне карактеристике и производне способности. Аустроугарска власт је пратила стање сточарства у Босни и Херцеговини, нарочито говедарства и запазила је да у источној Херцеговини живи буша, која је имала боље производне резултате од осталих сојева буше, што је било одлучујуће да крене у њено оплемењивање. Гатачка буша је тада имала скромне екстеријерне карактеристике, нпр. висина до гребена је била 112 cm, а тјелесна маса 250 до 300 kg. Сиво тиролско говече, раса са којим се оплемењивала гатачка буша у то вријеме имало је висину до гребена између 120 и 125 cm. Посљедња истраживања морфологије гатачког говечета урађена су педесетих и шездесетих година прошлог вијека. Добивени резултати у овом раду указују да се гатачко говече, што се тиче морфометрије измјенило у позитивном смислу, постало је више, дуже и шире, а са тим му се повећала тјелесна маса у односу на пријашња истраживања.

3.3.3.4. **Важих, Б.**, Миланка Дринић, Касагић, Д., Биљана Роговић, Краљ, А.: Неке репродуктивне карактеристике различитих генотипова говеда у Републици Српској. *Агрознање*, бр. 4, вол. 8, стр. 99-107, Бања Лука, 2007.

У Републику Српску, у последњој деценији, увезен је већи број приплодних јуница разних раса говеда из многих европских земаља. Јунице су распоређене у скоро све дијелове Републике Српске, а самим тим су подвргнуте различитим системима исхране и његе, што се превасходно одразило на њихову производност и репродуктивне карактеристике. Добијени подаци о репродуктивним показатељима разних генотипова говеда, указује да се они налазе испод пожељних за те расе у свијету. Разлоге за овакве утврђене резултате могу се тражити у недовољном познавању самих раса говеда и њихових захтјева за очување производних способности и здравља животиња, а са тим и њихових репродуктивних карактеристика, од стране фармера. Репродуктивни показатељи између истраживаних раса се разликују, што даје могућност одабира раса са најбољом репродукцијом за постојеће начине исхране и његе у Републици Српској.

3.3.3.5. Биљана Роговић, **Важих, Б.**, Јовановић, С., Савић, Н., Равић, И.: Значајни тјелесни индекси буше и гатачког говечета. *Агрознање*, вол. 12, бр. 2. Бања Лука, 2011.

Тјелесни индекси представљају процентуални однос једне мјере према другој, на основу њих се може процјенити развој организма у интраутерином и екстарутериниом расту и развоју. Поред интраутериног и екстарутериног раста и развоја добијени индекси служе за оцјену општег типа конституције животиње, као и за међусобно поређење јединки исте или различите расе. Истраживањем је обухваћено 97 одраслих грла подијељених у три групе и то 22 западнохерцеговачке буше, 24 источнохерцеговачке буше и 51 гатачко говече. На основу узетих морфометријских мјера рачунати су индекси формата, масивности, збијености трупа и кошчатости. Утврђивање разлика за израчунате индексе између три групе говеда вршено је простом анализом варијансе са неједнаким бројем понављања, а значајност разлика аритметичких средина утврђена је t-тестом. Резултати анализе варијансе показали су статистички значајну разлику између популација за три посматрана индекса (индекс масивности, збијености трупа и кошчатости), док за индекс формата није утврђена значајна разлика.

3.3.3.6. Биљана Роговић, **Важих, Б.**, Мила Савић, Савић, Н., Марина Стаменковић-Радак: Ефективна величина популације буше и гатачког говечета: еколошки и молекуларни приступ. *Агрознање*, вол 13 (рад у штампи)

Ефективна величина популација (N_e) је један од основних параметара популационе генетике. Праћење ефективне величине популације заједно са праћењем генетичке варијабилности веома је значајно за популациона генетичка истраживања и има велику примјену у успостављању конзервационе стратегије. У раду је израчуната N_e за популацију буше са два локалитета и популацију гатачког говечета.

Коришћене су двије методе за израчунавање N_e и то: еколошка и молекуларна метода. За еколошку методу израчунавања ефективне величине популације коришћен је број мужјака и женки које се паре. N_e према молекуларним методама рачуната је на основу варијације броја поновака (SSMM), као и на основу очекиване хетерозиготности (IAMM). Еколошка N_e је у односу на цензус (N) у опсегу очекивану за популацију говеда и кретала се од 7,5 до 18,5. Молекуларна N_e према IAM методи се кретала од 3040 до 3947, а према SSMM методи се кретала од 28875 до 35196. Добијени резултати указују на значај молекуларне методе у оцјени N_e као параметра у конзервацији аутохтоних раса говеда.

Укупан број бодова 58

4. Образовна дјелатност кандидата

4.1. Образовна дјелатност прије посљедњег избора/реизбора

4.1.1. Квалитет педагошког рада на Универзитету.....до 4 бода

Кандидат је стекао велико педагошко искуство као сарадник у настави. Креативно је изводио вјежбе из предмета Опште сточарство, Гајење преживара, Физиологија домаћих животиња и Ловна привреда. На основу ангажованости, организације кабинетске и теренске наставе, усвајању и излагању предметне материје и односа према студентима, може се закључити да кандидат има изражене склоности ка извођењу наставне дјелатности и да тај посао обавља са изузетном одговорношћу.

Укупно 4 бода

4.2. Образовна дјелатност послје последњег избора/реизбора

4.2.1. Универзитетски уџбеник који се користи у земљи.....6 бодова

Јовановић, Р., **Важић, Б.**, Шарић, М.: Савремена исхрана коза за млеко, Пољопривредни факултет, Универзитета у Бањој Луци, 2012. (515 страна)

Доц. др Божо Важић је аутор поглавља: Економски значај узгоја коза и козијег млека (23-69 стране), Коришћење травних пашњака за исхрану млечних коза (351-381 стране) и Системи исхране млечних коза (381-401 страна).

4.2.2. Менторство или члан комисија кандидата за степен другог и трећег циклуса судија

4.2.2.1. Члан комисије за одбрану магистарског рада.....2 бода

4.2.2.1.1. Одлуком Наставно-научног вијећа Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци број: 0101-3551-19-86/09 од 25. 09. 2009. год.,

именована је Комисија за писање извјештаја о оцјени урађеног магистарског рада и одбрану магистарског рада под називом "Примјена савремених лабораторијских метода у анализи сперме бесплодних бикова", кандидата Бојане Бајагић, дипл. вет., доц. др Божо Важић био је предсједник Комисије.

4.2.2.1.2. Одликом Наставно-научног вијећа Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци број: 0101-3822-27-13a/10 од 10. 11. 2010. год. именована је Комисија за писање извјештаја о оцјени урађеног магистарског рада и одбрану магистарског рада под називом "Утицај додатних киселина и пробиотика у храну на производне карактеристике прасади узраста од 5 до 25 kg", кандидата Слободана Божановића, дипл. инж., доц. др Божо Важић био је члан Комисије.

4.2.2.2. Члан комисија за одбрану докторске тезе.....5 бодова

4.2.2.2.1. Одлуком Наставно-научног већа Универзитета у Београду - Биолошког факултета број и датум 15/595-09.12.1011. прихваћен је Извјештај Комисије за пеглед, оцену и одређена је Комисија за одбрану докторске дисертације кандидата Биљане Роговић, вишег асистента, под насловом: "Морфолошке, функционалне и генетичка карактеризација гатачког говечета и буше на подручју Херцеговине", доц. др Божо Важић био је члан Комисије.

4.2.3. Квалитет педагошког рада на Универзитет..... до 4 бода

Кандидат од самог почетка свога рада на Универзитету исказује високе педагошке способности, одговорност, марљивост, креативност и склоност ка тимском раду, што је потврђено у наставном процесу и раду са студентима кроз висок квалитет и способност за наставни и научно-истраживачки рад и сарадњу са колегама. Наставу изводи из предмета: Биолошке основе сточарске производње, Говедарство, Овчарство и козарство, Генетика и оплемењивање домаћих животиња, Пројектовање у сточарској производњи на првом циклусу студија, а на другом циклусу студија изводи наставу на предметима: Производни системи и техника гајења животиња и Очување аутохтоних раса по врстама домаћих животиња. Био је ментор већег броја дипломских радова, а од стране анкетираних студената за свој педагошки рад добио је високе оцјене.

Укупно бодова 19

5. Стручна дјелатност кандидата

5.1. Стручна дјелатност прије последњег избора/реизбора

5.1.1 Стручна дјелатност прије избора у звање вишег асистента

5.1.1.1. Стручни рад у часопису националног значаја.....2 бода

5.1.1.1.1. Микавица, Д., Бојанић, В., Савић, Н., **Важих, Б.**: Производња еколошки исправног риблиг меса. *Ecologica*, бр. 4, стр. 126-128, Београд-Бања Лука, 1997.

5.1.1.2. Рад у зборнику радова са националног стручног скупа..... 1 бод

5.1.1.2.1. Микавица, Д., Бојанић, В., Савић, Н., **Важих, Б.**: Производња конзумне пастрмке на локалитету Повелич-Велика Илова (Прњавор). Зборник реферата са стручног скупа - Унапређење пословања и развоја приватних пољопривредних имања у Републици Српској, Бања Лука, 1997.

5.1.2. Стручна дјелатност након избора у звање вишег асистента

5.1.2.1. Рад у зборнику радова са међународног стручног скупа..... 2 бода

5.1.2.1.1. Диздаревић, Ф., Муратовић, С., **Важих, Б.**, Вегара, М., Мухамедагић, С., Алмира Бибер: Horsebreeding and perspectives for its development in Bosnia and Herzegovina. Jubilee year book, str. 52-56, Skopje, 2002.

5.1.2.2. Стручни рад у часопису националног значаја..... 2 бода

5.1.2.2.1. Крајиновић, М., **Важих, Б.**, Матаругић, Д., Ковачевић, З., Стојановић, М., Мирјанић, Г.: Правци развоја сточарства Републике Српске. *Агрознање*, бр. 1. стр. 117-134, Бања Лука, 2004.

5.1.2.2.2. Савић, Н., Микавица, Д., **Важих, Б.**, Исхрана, коефицијент конверзије и морталитет јединки дужичасте пастрмке (*Oncorhynchus mykiss* Wal.) у рибогојилишту Горњи Рибник-регија Бања Лука. *Савремена пољопривреда*, бр. 3-4 стр. 165-168, Нови Сад, 2003.

5.1.2.3. Реализован пројекат, патент, сорта, раса, сој или оригинални метод у производњи..... 4 бода

5.1.2.3.1. Учешће на међународним пројектима

5.1.2.3.1.1. Обиљежавање и унапређење селекције домаћих животиња. Пројекат финансиран од стране Владе Норвешке.

5.1.2.3.1.2. Очување генетских ресурса аутохтоних раса домаћих животиња. Пројекат финансиран од стране Владе Норвешке.

5.1.2.3.2. Учешће на домаћим пројектима

5.1.2.3.2.1. Метаболички профили крви млијечних крава. Пројекат финансиран од стране Министарства науке и технологије у Влади Републике Српске

Укупан број бодова 21

5.1.3. Стручна дјелатност послије последњег избора/реизбора

5.1.3.1. Рад у зборнику радова са међународног стручног скупа..... 2 бода

Ebez, M., Rogić Biljana, Ćurković, M., Kerpčarova, V., **Važić, B.**: Tradični výrobky z ovčího mleko v Bosne a Hercegovine. Sbornik referatu ze seminare s mezinarodni učasto, Brno, 2009.

Босна и Херцеговина је земља са традиционално развијеном сточарском производњом. Пољопривредне површине зазимају 2,1 милион хектара од укупне територије Босне и Херцеговине, а бројност оваца је 917586 грла. Највећи дио популације, око 85%, чине аутохтони сојеви праменке (Влашићка, Купрешка, Приворска и Херцеговачка праменка), са малим удијелом страних раса и њихових крижанаца. Величина стада се креће од 20 до 1000 оваца. Начин узгоја је екстензиван, полуинтензиван и интензиван. Производња овчијег млијека чини у Босни и Херцеговини око 2% од укупне производње млијека. Најзначајнији производи од овчијег млијека су: "Травнички сир", Ливањски сир", Сир из мијеха, "Меки сиреви" и Цијели сир" те "Кајмак" и "Кисело млијеко". У Босни и Херцеговини је значајан недосатак индустријске прераде овчијег млијека.

5.1.3.2. Реализован пројекат, патент, сорта, раса, сој или оргинални метод у производњи.....4 бода

5.1.3.2.1. Учешће на међународним пројектима

5.1.3.2.1.1. Реорганизација универзитетске едукације у пољопривреди југоисточне Европе. Пројекат финансиран од стране Владе Норвешке.

5.1.3.2.1.2. Стандардизација технологије и хемијских, физичких и микробиолошких карактеристика аутохтоног бијелог меког (Травничког) и тврдог (Ливањског) сира у Босни и Херцеговини. Пројекат финансиран од стране Владе Норвешке.

5.1.3.2.2. Учешће на домаћим пројектима

5.1.3.2.2.1. Генетске карактеризација оплемењене гатачке буше. Пројекат финансиран од стране Министарства науке и технологије у Влади Републике Српске.

5.1.3.2.2.2. Утврђивање генетске дистанце између аутохтоне херцеговачке буше и оплемењеног гатачког говечета. Пројекат финансиран од стране Министарства науке и технологије у Влади Републике Српске.

Укупан број бодова 18

Коефицијент научне, стручне и образовне компетентности кандидата

Сви достављени радови као и образовна дјелатност кандидата је бодована прије и после посљедњег избора у звање. Резултати бодовања налазе се у следећој табели.

Поље дјелатности кандидата	Број бодова прије посљедњег избора	Број бодова након посљедњег избора
Научна дјелатност кандидата	56	58
Образовна дјелатност кандидата	4	19
Стручна дјелатност кандидата	21	18
Укупан број бодова	81	95
Свеукупан број бодова	176	

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Кандидат доц. др Божо Важић уз пријаву на Конкурс приложио је све документе тражене општим и посебним условима предвиђене Конкурсом.

Божо Важић дипломирао је 1988. године на Пољопривредном факултету Универзитета у Сарајеву, а просјечна оцјена на основном студију износи 8,38. Магистарски рад под називом "Морфолошке и производне карактеристике дупског соја праменке у условима екстензивне исхране" одбранио је на Пољопривредном факултету Универзитета у Новом Саду 2002. године. Просјечна оцјена на постдипломском студију је 9,50.

Докторску тезу одбранио је на Пољопривредном факултету Универзитета у Бањој Луци 2006. године, под насловом "Морфометријска и генетска карактеризација сојева праменке средње Босне".

На Пољопривредном факултету Универзитета у Бањој Луци ради од 1994. године, прво у звању асистента, на предмету Опште сточарство, а затим од 2002. године у звању вишег асистента на предметима Опште сточарство и Гајење преживара. Од 2006. године до данас ради у звању доцента на предметима: Опште сточарство, Биолошке основе сточарске производње, Гајење преживара, Говедарство, Овчарство и козарство, Генетика и оплемењивање животиња и Пројектовање у сточарској производњи. Успјешно изводи наставу на првом и другом циклусу студија по принципима Болоњске декларације.

Обављао је функцију, 2007 - 2008. године, продекана за научно-истраживачки рад на Пољопривредном факултеу. Од 2008. године до данас обавља функцију проректора за научно-истраживачки рад и развој Универзитета у Бањој Луци.

У свом истраживачком раду др Божо Важић бавио се проучавањем проблематике која припада ужој научној области Сточарство, при томе је објавио два рада у часописима са импакт фактором и два рада у часописима са СЦИ(Српски цитатни индекс) листе, а остали научни радови су објављени у часописима националног значаја. На основу приложених докумената о научној и стручној активности кандидата, Комисија је закључила да сви приложени радови

припадају научној области Пољопривреда, а научни радови под редним бројевима: 3.3.2.1.; 3.3.2.2.; 3.3.3.1.; 3.3.3.2.; 3.3.3.3.; 3.3.3.4.; 3.3.3.5. и 3.3.3.6. припадају ужо научној области Сточарство.

Кандидат је испунио неопходне услове за избор у звање ванредног професора према члану 77 Закону о високом образовању Републике Српске, Службени гласник Републике Српске, 73/ 2010, те члану 135 Статута Универзитета у Бањој Луци:

- 1) проведен најмање један изборни период у звању доцента (испуњен услов);
- 2) најмање пет научних радова из области за коју се бира, објављених у научним часописима и зборницима са рецензијом након избора у звање доцента (испуњен услов);
- 3) објављена књига (научна књига, монографија или универзитетски уџбеник) или патент, односно оргинални метод у одговарајућој научној области, признат као заштићена интелектуална својина, након избора у звање доцента (испуњен услов) и
- 4) члан комисија за одбрану магистарског или докторског рада, или има менторство кандидата за степен другог циклуса (испуњен услов).

Комисија констатује да је кандидат доц. др Божо Важић испунио све Законом утврђене неопходне услове за избор у звање ванредног професора и са задовољством предлаже Наставно-научном вијећу Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци да прихвати позитиван Извјештај Комисије и да предложи Сенату Универзитета у Бањој Луци да се доц. др Божо Важић изабере у звање ванредног професора у научну област Пољопривредне науке, **за ужу научну област Сточарство**, за наставне предмете: Биолошке основе сточарске производење, Говедарство, Овчарство и козарство, Пројектовање у сточарској производњи, Производни системи и техника гајења животиња, Очување аутохтоних раса по врстама домаћих животиња.

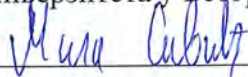
Нови Сад-Београд, 10. 08. 2012. године

Комисија:

Проф. др Милан Крајиновић, Пољопривредни факултет Универзитета у Новом Саду, предсједник

Проф. др Мила Савић, Факултет ветеринарске медицине Универзитета у Београду, члан

Проф. др Драган Гламочић, Пољопривредни факултет Универзитета у Новом Саду, члан

